

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

FIRST LANGUAGE DUTCH

Paper 1 Reading

0503/01

May/June 2009

2 hours

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.

Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.

Write in dark blue or black pen.

Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer **all** questions.

You should pay attention to punctuation, spelling and handwriting.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.

The number of marks is given in brackets [ ] at the end of each question or part question.

LEES EERST DE VOLGENDE INSTRUCTIES

Als je een antwoordboekje/antwoordvel hebt gekregen, volg dan de instructies op de voorzijde.

Schrijf je schoolnummer, je kandidaatnummer en je naam op al het werk dat je inlevert.

Schrijf met een blauwe of zwarte pen.

Gebruik geen nietjes, paperclips, markeerstiften, lijm of correctievloeistof.

Geef antwoord op **alle** vragen.

Let op spelling, leestekens en handschrift.

Maak al je werk aan elkaar vast, als je klaar bent met het examen.

Het te behalen aantal punten staat tussen haakjes [ ] aan het einde van elke vraag of deelvraag.

This document consists of **5** printed pages and **3** blank pages.

Lees de volgende tekst aandachtig door en beantwoord vervolgens **vraag 1**.

Tekst 1

Stilte

Toen ik mijn ogen weer opende, merkte ik dat de hele coupé sliep. Het meisje tegenover me, met haar niet onaardig gezicht maar rouwige nagels, zat nog met haar breiwerkje in de hand. Het rustte nu roerloos – in zover iets ooit zonder beweging kan zijn in een rijdende trein – op de smoezelige zakdoek in haar schoot. Aan de rood gestifte pruillippen van het kind bemerkte ik een nog niet weggelichte chocoladevlek. De jongeman in zijn schelle lentepak naast haar zat nu tegen haar aangeleund. Zijn hoofd knikkebolde en raakte soms haar schouder. Maar nu trok ze zich niet meer terug, zoals ze dat gedaan had toen hij voor de eerste maal was ingedut.

5

Ik zat nog steeds in mijn hoek gekneld, met mijn rug naar de locomotief, op de eerste bank aan die kant van de wagen. Vanwege de deur zijn de banken daar minder breed. In het station had ik er een hele tijd alleen op gezeten, terwijl de coupé langzaam volliep. De reizigers verkozen blijkbaar die smalle plek niet met mijn vrij zware figuur te moeten delen. Toen, op het laatste ogenblik, was een andere forse heer opgestapt, die elders geen vrije zit meer had kunnen krijgen. Zo bekleedden we ten slotte met twee zwaarlijvigen dat magere hout.

10

15

De andere reizigers, die ik slechts gedeeltelijk kon zien, vanwege de hoge houten ruggensteunen tussen de banken, bleken eveneens in slaap gedompeld. Dat bood wel een vermakelijke maar toch enigszins verrassende aanblik. Toch gaf het mij een gevoel van vertrouwdheid dat voortkwam uit het feit dat ik de meeste gezichten herkende van voordat ik in slaap was gedommeld.

20

Het was ondertussen schemerig geworden en ik verwonderde mij dat de schemer al zo vroeg was begonnen. Ik schrok even. Kon het zijn dat ik slapend mijn station was voorbijgereden? Ik drukte mijn gezicht tegen het raam, na er met mijn verstijfde arm een plekje van te hebben schoongewreven. Ik meende het landschap wel te herkennen; het kwam me in ieder geval vertrouwd voor, met zijn velden, akkers en weiden, die zo mooi glooiden.

25

Onze coupé bleef slapen, binnen de bewasemde ramen, waarachter het alsmaar duisterder werd. Schommelend reed de trein steeds zijn snelle, gedempt bruisende vaart. Bovendien kon ik het in mijn folterhoek niet langer uithouden: mijn hele lichaam voelde smartelijk doof.

30

Ik begon me zo goed als het ging overeind te werken. De heer, niet meer door mij gesteund, begon naar de kant van het raam te zakken. Ik probeerde hem met mijn ene hand tegen te houden, terwijl ik met de andere mezelf vastgreep aan het bagagenet boven het meisje en de jongen in het meipak. Ik kon echter onmogelijk in de warwinkel van de benen van mijn reisgenoten, een plaatsje vinden om zelf mijn voeten behoorlijk neer te zetten. Om mijn evenwicht te bewaren, moest ik me er met ruw geweld een weg doorheen banen. Niemand werd echter wakker.

35

Ik stond nu in het gangpad dat door het midden van het rijtuig loopt, tussen de zitplaatsen door. Zo overzag ik de hele coupé. Hoewel het erg duister was geworden, zag ik in één oogopslag dat iedereen zonder uitzondering sliep. Ook uit de donkerste hoek hoorde ik niet het minste gerucht van stemmen het eentonige geruis van de rijdende trein verbreken. Ik begon dat opeens wel zonderling te vinden.

40

Waren we dan toch mijn station al voorbij of zat ik op een verkeerde route, in een of andere nachttrein naar het buitenland? Er was plotseling iets huiverigs over mij gekomen: ik voelde me ineens zo neerslachtig, zo eenzaam temidden van al die slapenden. Een groter, dringender behoefte kwelde mij nu. Ik moest zo spoedig mogelijk iemand ontmoeten, die niet sliep: ik wilde weer in open ogen kunnen kijken, een levende mond horen spreken.

45

Beantwoord **vraag 1** in je eigen woorden.

- 1 (a)** Geef een korte beschrijving van het meisje in alinea 1. [2]
- (b)** Waarom gaan de andere reizigers niet naast de ik-figuur zitten? [1]
- (c)** Leg uit waarom de schrijver dacht dat hij zijn station voorbij gereden was. [1]
- (d)** Wat bedoelt de schrijver met 'bewasemde ramen' (regel 27)? [2]
- (e)** Waarom gebruikt de schrijver het woord 'folterhoek' (regel 29)? [2]
- (f)** Beschrijf de problemen die de schrijver ondervindt bij het opstaan (regel 31–36). [3]
- (g)** Omschrijf de volgende woorden of zinsdelen:
- (i)** schelle lentepak (regel 5–6) [1]
- (ii)** knikkebolde (regel 6) [1]
- (iii)** vrije zit (regel 14) [1]
- (iv)** niet het minste gerucht van stemmen (regel 40–41) [1]
- (h)** Waarom zou je kunnen zeggen dat de laatste zin ('Ik moest ... horen spreken') een passend slot is voor dit verhaal? [2]
- (i)** Geef weer hoe de emoties van de schrijver in de loop van het verhaal veranderen. [3]

[Totaal = 20 punten voor inhoud + 5 punten voor taalgebruik = 25]

Lees nu tekst 2 aandachtig door en beantwoord vervolgens **vraag 2**.

Tekst 2

Stilteverbod

Het was aangenaam rustig in het stiltecompartiment van de trein. Ik kon mijn oren niet geloven. Ik keek om me heen en begreep waarom: de spits was voorbij, er zat maar één medepassagier in dit deel. Zou het dan toch nog mogelijk zijn - een boek lezen in de trein? Voorzichtig diepte ik het boek uit mijn tas op.

‘Ja, met Roland hier’, zei de medepassagier luid.

Ik duwde mijn boek weer terug. De krant zou misschien nog nét kunnen. Het hing er vanaf hoelang Roland zou bellen. Juist omdat wij de enige passagiers waren, vulde zijn welluidende stem de kleine ruimte tot in alle hoeken en gaten. Moest ik er iets van zeggen? Ach, laat maar even. Roland kon het misschien ook niet helpen, hij zou de pictogrammen van het stilteverbod wel over het hoofd hebben gezien. De Nederlandse Spoorwegen heeft ze zó onopvallend boven de ramen aangebracht dat de ene helft van de reizigers voortdurend de andere helft verwijtend aankijkt. Pas als je doelbewust zoekt, vind je ze: een hoofdje met een wijsvinger voor de lippen en ernaast een mobiele telefoon met diagonale rode lijn erdoorheen.

Laatst was ik nog zelf betrappt door een medepassagier, terwijl ik met een collega zat te praten. ‘Wilt u verderop gaan zitten, heren?’ We keken boven het raam. Hij had gelijk. Roland had inmiddels zijn tweede gesprek afgesloten en stond op het punt een derde nummer in te toetsen.

‘Sorry’, zei ik, ‘ik wil niet kinderachtig zijn, maar het is beter dat u elders gaat zitten.’

Een goede zin, al zeg ik het zelf, niet blafferig, ook niet nederig, maar net er tussenin. Je hebt van die dagen dat elke zin óf als een dolk óf als een dweil je mond verlaat, maar vandaag was ik op dreef.

Roland, een jonge man nog, keek verbaasd op. ‘Dit is toch geen stiltedeel?’

Ik wees op de pictogrammen.

‘O’, zei hij, ‘ik dacht dat dat teken alleen betekent dat je je telefoon niet mag laten overgaan.’

‘Nee’, zei ik met dat heerlijke gevoel wanneer je zeker weet dat je gelijk hebt, ‘kijk maar naar dat andere teken: zelfs gewoon praten mag eigenlijk niet.’

Hij keek nog eens goed en zei toen: ‘U heeft gelijk.’ Vervolgens borg hij zijn mobiel op en pakte ook een boek. Het begon hier op een leeskring te lijken.

Eind goed al goed, en Roland en ik leefden nog lang en gelukkig?

Bij het volgende station stapte een andere reiziger binnen. Hij ging een paar stoelen achter mij zitten en begon meteen te bellen. Opeens was goede raad onbetaalbaar duur. Ik voelde me machteloos gevangen tussen twee vormen van belachelijkheid. Moest ik nu de hele reis voor politieagent spelen? Opstaan, met de handjes op de buik trommelen en bijna neuriënd zeggen: ‘Wat zijn wij van plan? Wij zitten hier toch in een stiltegedeelte?’ Ik kon het doen, maar ik wist nu al dat ik mezelf na afloop intens zou haten. Maar het alternatief – nietsdoen – zou mij in de ogen van Roland degraderen tot een slapjanus. Ik aarzelde. Toen hoorde ik een groepje jongens binnenkomen. Ze bleven op het balkon staan en lieten een radio luid schallen. Conducteurs waren weer nergens te bekennen, die hebben tegenwoordig met de machinist een eigen leeskring.

Daar zat ik dan. Don Quichot van de stilte? De slag om de stilte in de trein is allang verloren. Ik nam mijn verlies en ging op zoek naar een leuke column in de krant.

- 2 Schrijf een tekst waarin je de overeenkomsten en verschillen tussen tekst 1 en 2 met betrekking tot de inhoud samenvat. Vestig daarbij vooral de aandacht op het thema stilte en de gevoelens van de schrijvers.

Gebruik 200–250 woorden.

[Totaal = 15 punten voor inhoud + 10 punten voor taalgebruik = 25]

Permission to reproduce items where third-party owned material protected by copyright is included has been sought and cleared where possible. Every reasonable effort has been made by the publisher (UCLES) to trace copyright holders, but if any items requiring clearance have unwittingly been included, the publisher will be pleased to make amends at the earliest possible opportunity.

University of Cambridge International Examinations is part of the Cambridge Assessment Group. Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.